

El museu obre una retrospectiva del pintor txec Frantisek Kupka, un dels pioners de l'abstracció

Color i energia a la Fundació Miró

Montse Frisach
BARCELONA

El pintor txec Frantisek Kupka (1871-1957) és un dels protagonistes de la irrupció de l'abstracció a la pintura del segle XX. Menys líric que Kandinski, més espiritual que Mondrian, Kupka va optar per una abstracció filosòfica que explorava les possibilitats artístiques del color, el punt, la línia i sobretot el cercle. A Kupka també li interessava la ciència, raó per la qual algunes de les seves obres semblen fotografies microscòpiques *avant la lettre*. Malgrat això, l'obra de Kupka no és tan coneguda com la d'altres companys de l'aventura abstracta.

El Centre Pompidou de París acull la col·lecció més gran de l'artista, donada per la seva viuda, amb més de 200 pintures i dibuixos. Ara, una vuitantena d'obres d'aquest fons han viatjat a la Fundació Miró de Barcelona, amb motiu de la primera retrospectiva de Kupka que s'organitza a l'Estat espanyol. Patrocina-la pel BBVA, l'exposició repassa l'evolució del llenguatge abstracte de Kupka. Brigitte Leal, directora adjunta del Pompidou, autora del catàleg raonat de l'obra de Kupka i comissària de la mostra, remarca que en "l'abstracció de

'Al voltant d'un punt', de Kupka, evoca una flor de lotus oriental ■ ROBERT RAMOS

Kupka es barreja el seu interès pel món espiritual i els descobriments científics". Segons Leal, Kupka va ser un "home solitari, que va engegar una exploració molt personal".

Però com sempre passa en aquests personatges de l'avantguarda, les seves primeres obres, inscrites en el simbolisme vienès de principis de segle, van ser figuratives. El tractament del color, com el magnífic retrat de *La gamma groga* (1907) o la suggerent *El pintallavis* (1908) ja posen

de manifest el fort sentit del color de Kupka. Un color que ja esclataria amb formes geomètriques i orgàniques als anys 10. *Discos de Newton*, per exemple, del 1911-1912, és gairebé un estudi científic de la llum.

El moviment i el dinamisme, unit a a la força del color, van crear obres més vibracionals com *Factura robusta* o *El temps passa*, del 1920. Algunes obres de meitat dels anys 20 estan influïdes pel maquinisme, amb formes que recorden

els engranatges industrials, i altres per la música de jazz.

El 1930 Kupka va ser un dels creadors del grup Abstraction-Création, que defensava l'abstracció enfront del surrealisme. Una de les pintures més grans de l'exposició, *Al voltant d'un punt*, formada per cercles infinits, evoca una flor de lotus oriental. ■

*
Frantisek Kupka, FUNDACIÓ MIRÓ, PARC DE MONTJUÏC, BARCELONA, FINS AL 24/1